

Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського
Кафедра психології, філософії та суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК 2.15. Психологічний супровід креативності
в умовах кризових змін**

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

спеціальність С4 Психологія

(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма Психологія

(назва однієї або декількох)

форма(и) навчання денна та заочна

**Інформація про розробника та розгляд і схвалення
робочої програми навчальної дисципліни**

РОЗРОБНИК програми навчальної дисципліни:

Доктор психологічних наук, професор кафедри психології, філософії та суспільних наук)

Ірина БІЛА

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, філософії та суспільних наук

Протокол № 1 від 25.08.2025

Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Розглянуто та схвалено на засіданні навчально-методичної ради навчально-наукового гуманітарного інституту

Протокол № 8 від 27.08.2025

Голова НМР

Сергій ГУБАРОВ

ЗМІСТ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну.
2. Опис навчальної дисципліни.
  - 2.1. Анотація навчальної дисципліни.
  - 2.2. Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни.
  - 2.3. Міждисциплінарні зв'язки:
  - 2.4. Формат проведення дисципліни.
3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни.
4. Програмні результати навчання.
5. Структура та обсяг навчальної дисципліни.
6. Інформація про індивідуальне завдання.
7. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.
8. Політика дисципліни.
9. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів.
10. Рекомендовані джерела інформації.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

1.1. Назва навчальної дисципліни, код в освітній програмі	Психологічний супровід креативності в умовах кризових змін, ОК 2.15	
1.2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова, цикл загальної підготовки	
1.3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	3-й рік навчання, 6-й семестр	
1.4. Обсяг навчальної дисципліни за формами здобуття освіти	очна (денна)	заочна
Кількість кредитів	3	3
Загальна кількість годин, в тому числі:	90	90
аудиторні години	30	10
лекції	10	-
<i>семінарські</i>	-	-
<i>практичні</i>	20	10
самостійна робота	60	110
1.5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	6-й семестр – залік	
1.6. Інформація про консультації	<i>Згідно затвердженого графіка консультацій</i>	
1.7. Мова викладання	українська	
1.8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача(ів) (науковий ступінь, вчене звання)	Біла Ірина Миколаївна (доктор психологічних наук, професор)	
1.9. Контактна інформація викладача	bila.iryana@tnu.edu.ua	

2. Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни.

Курс спрямований на вивчення психологічних механізмів розвитку та підтримки креативності в умовах нестабільності, стресу та соціальних трансформацій. Студенти ознайомляться з сучасними підходами до розуміння творчого мислення, факторами, що впливають на його активізацію чи гальмування під час криз, а також із технологіями психологічної підтримки та розвитку креативних здібностей. Особлива увага приділяється формуванню навичок саморегуляції, стресостійкості, гнучкості мислення та адаптивності, що забезпечують ефективну творчу діяльність у складних життєвих та професійних ситуаціях.

Програма навчальної дисципліни складається з двох модулів (Модуль 1. Психологія творчості: дефініції, теорії, характеристики та особливості, Модуль 2. Діагностика та розвиток креативності, в які входять 22 тем.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри психології, філософії та суспільних наук, що безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою: kaf_psp@tnu.edu.ua

2.1. Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни

Мета вивчення дисципліни: знайомство з дефініціями, теоріями, характеристиками та критеріями творчості, творчої діяльності, а також розвиток креативності, як здібності бачити та знаходити творчі рішення проблем, інновації у різноманітних проблемних, кризових життєвих ситуаціях.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- розкрити психологічні основи креативності та виявити чинники, що впливають на її прояв у різних життєвих і професійних ситуаціях;
- проаналізувати вплив кризових змін (соціальних, економічних, особистісних) на творчий потенціал особистості;
- опанувати методи діагностики рівня креативності та пов'язаних із нею психічних процесів;
- формувати навички психологічного супроводу та підтримки креативності, зокрема в умовах підвищеної невизначеності та стресу;
- навчити застосовувати техніки розвитку гнучкого мислення, стресостійкості та саморегуляції, що сприяють підтримці творчої активності під час криз;
- розвинути здатність проєктувати та впроваджувати програми психологічної підтримки творчих команд та окремих осіб;
- сприяти формуванню рефлексивних умінь, необхідних для оцінювання власного креативного потенціалу та ефективності його реалізації в умовах змін.

2.2. Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити:

Загальна психологія з практикумом,
Педагогічна психологія,

Постреквізити:

Основи психологічного тренінгу,
Організаційна психологія,
Психологія резильєнтності в кризових умовах

Формат проведення дисципліни

Заняття проводяться в змішаному форматі (в аудиторії й онлайн), синхронно й асинхронно (зустріч в аудиторії чи Гугл-класі, або самостійне вивчення матеріалу та виконання завдань).

Під час навчання використовуються наступні форми та методи: презентації, ділові ігри, вправи, бесіди і дискусії, кейс-технології, індивідуальні науково-дослідні завдання, рольовий тренінг, розв'язання психологічних задач.

Віртуальне навчальне середовище, яке використовуватиметься у разі роботи в дистанційному режимі - Google Classroom.

У дистанційному режимі практичні заняття проводяться за допомогою програм електронної комунікації Google Meet.

Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom та корпоративну пошту.

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК 2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК 12. Здатність до роботи з ідентичністю та посиленням адаптаційних ресурсів для продуктивної реінтеграції особистості.

4. Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за освітньою програмою):

ПР 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації раннього втручання).

ПР 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР 12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно.

ПР 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР 19. Ефективно використовувати ресурсні та інтегративні стратегії для посилення особистісного резилієнсу в умовах процесу реінтеграції.

Шифр ПРН	Програмні результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики/методи оцінювання
<i>ПРН2</i>	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	Методи проблемно-орієнтованого навчання, мозковий штурм, вправи	Кейси, Проблемні завдання
<i>ПРН4</i>	Обґрунтовувати власну позицію,	Пояснення, аналіз психологічних	Питання для обговорення

	робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	кейсів у віртуальному середовищі	(семінар), доповіді з використанням презентації
<i>ПРН9</i>	Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації раннього втручання).	Методи проблемно-орієнтованого навчання, мозковий штурм, презентації	Кейси, Проблемні завдання
<i>ПРН12</i>	Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно.	Пояснення Дискусія, вправи	Участь у диспутах, захист презентацій, есе
<i>ПРН13</i>	Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	Пояснення Дискусія, вправи	Участь у диспутах, захист презентацій, есе
<i>ПРН19</i>	Ефективно використовувати ресурсні та	Пояснення, мозковий штурм, творчі вправи	Підготовка есе, вирішення кейсів

	інтегративні стратегії для посилення особистісного резилієнсу в умовах процесу реінтеграції.		
--	--	--	--

5. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	усього	денна форма					Заочна форма				
		го	у тому числі					у тому числі			
		Л	Пр	С	Лб	СР	Л	Пр	С	Л	СР
1	2	3	4	5	6	7	9	10	11	12	13
Модуль 1. 1. Психологія творчості: дефініції, теорії, характеристики та особливості.											
Тема 1. Дефініції творчості, креативності	14	2	2	-		10	0,5	-	-	-	10
Тема 2. Теорії творчості, креативності	14	2	2	-		10	0,5	-	-	-	10
Тема 3. Вікові та індивідуальні особливості творчої діяльності, креативності.	14	2	2	-		10	0,5	1	-	-	12
Тема 4. Умови розвитку креативності, творчості.	12	-	2	-		10	0,5	1	-	-	13
Модуль 2. Діагностика та розвиток креативності в умовах кризових змін											
Тема 5. Творча діяльність, креативність в умовах кризових змін.	16	2	4	-		10	1	1	-	-	15
Тема 6. Профілактика вигорання творчих особистостей в умовах кризових змін	19	-	4	-		15	1	1	-	-	15
Тема 7. Креативність як антикризовий копінг	14	2	2	-		10	-	1	-	-	15
Тема 8. Технології розвитку креативності	17	-	2	-		15	-	1	-	-	20

<i>РАЗОМ</i>	<i>годин</i>	120	10	20	-	-	90	4	6	-	-	110
	<i>кредитів</i>	4										
	<i>Підсумковий (семестровий) контроль</i>	залік										

5.1. Тематика практичних занять

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин за формами здобуття освіти	
		Очна (денна)	заочна
1	Тема 1. Дефініції творчості, креативності.	2	0,5
2	Тема 2. Теорії творчості, креативності.	2	0,5
3	Тема 3. Вікові та індивідуальні особливості творчої діяльності, креативності.	2	1
4	Тема 4. Умови розвитку креативності, творчості.	2	0,5
5	Тема 5. Вивчення творчої діяльності, креативності в умовах кризових змін. Критерії діагностики креативності.	4	1
6	Тема 6. Профілактика вигорання творчих особистостей в умовах кризових змін	4	1
7	Тема 7. Креативність як антикризовий копінг	2	0,5
8	Тема 8. Технології розвитку креативності. Правила організації та методика проведення творчого тренінгу.	2	1
	УСЬОГО	20 год	6 год.

5.3. Тематика самостійної роботи здобувачів

п/н	Зміст навчального матеріалу	Вид діяльності	Кількість годин за формами здобуття освіти	
			очна (денна)	заочна
1	Тема 1. Дефініції творчості, креативності.	Складання термінологічного словника. Аналіз літератури. Підготовка до дискусії.	5	10
2	Тема 2. Теорії творчості, креативності.	Аналіз літератури. Термінологічний словник. Підготовка презентацій.	10	10
3	Тема 3. Вікові та індивідуальні особливості	Аналіз літератури. Аналіз практичних	10	15

	творчої діяльності, креативності.	кейсів. Підготовка до виступів, диспутів.		
4	Тема 4. Умови розвитку креативності, творчості.	Аналіз літератури. Аналіз практичних ситуацій. Підготовка пам'ятки.	10	15
5	Тема 5. Вивчення творчої діяльності, креативності в умовах кризових змін.	Ознайомлення та аналіз діагностичних методик. Апробація методик. Аналіз результатів діагностики.	15	15
6	Тема 6. Профілактика вигорання творчих особистостей в умовах кризових змін	Практичні завдання. Аналіз практичних ситуацій. Ігровий метод. Творчі вправи.	15	15
7	Тема 7. Креативність як антикризовий копінг	Креативні задачі. Побутові творчі задачі. Аналіз стратегій розв'язування.	10	15
8	Тема 8. Технології розвитку креативності.	Аналіз існуючих технологій. Практикування. Аналіз технологій.	15	15
	Всього		90	110

5.4. Інформація про індивідуальне завдання

Індивідуальна робота студента передбачає: пошук та опрацювання літератури; конспектування, складання анотацій; кодування інформації (складання схем, таблиць, графіків); написання рефератів, доповідей, звітів; виступ із повідомленнями, розв'язування творчих задач, аналіз презентацій.

Індивідуальні завдання з дисципліни сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Індивідуальні завдання (ІЗ) з дисципліни виконуються студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача на основі вільного вибору теми завдання. ІЗ охоплює усі основні теми дисципліни. Індивідуальні завдання з дисципліни надаються здобувачу у разі необхідності та не є обов'язковим елементом.

При виконанні та оформленні ІЗ студент може використати комп'ютерну техніку, інформацію з Інтернету, статистичний, довідковий та інші необхідні матеріали.

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	Аналіз першоджерел визначних представників сучасних клінічних психологів.	Письмовий звіт
2.	Написання доповідей, рефератів та виступи студентів на практичних заняттях, круглих столах, конференціях.	Письмовий звіт

6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Засоби навчання:

У разі роботи в режимі онлайн використовується віртуальне навчальне середовище – Google Classroom. У онлайн режимі лекції / семінарські заняття можуть бути проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet. У режимі дистанційного навчання вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування тощо.

Також використовується корпоративна пошта, що забезпечує можливість листування з викладачем.

В офлайн режимі для проведення занять використовуються матеріально-технічні ресурси: аудиторії, оснащені мультимедійним обладнанням, що відповідають санітарно-гігієнічним нормам, створюють фізичний простір, необхідний для досягнення, передбачених ОП, програмних результатів навчання. Придбані меблі відповідають ергономічним вимогам, а їх кількість достатня для розміщення ліцензованого обсягу здобувачів.

Ауд.223 – аудиторія для тренінгів, стільці з попітром (а також аудиторії 219, 224)

Телевізор KIVI 65 Smart TV модель 65U730QB з кріпленням настінним CHARMOUNT (2024)

Приміщення забезпечені Інтернетом (wi-fi). Wi-Fi адаптер TR Link TL-WIN722N Wireless N Adapter 150 Mbps USB 2/0

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення:

- 1) Силабус дисципліни
- 2) Робоча програма
- 3) Методичні рекомендації для підготовки до семінарських, практичних занять та самостійної роботи

- 4) Перелік основної й додаткової літератури вказано в робочій програмі, силабусі.
- 5) Певні джерела інформації в електронному форматі розміщено в Гугл-класі

7. Політика дисципліни

<p>Політика щодо академічної доброчесності</p>	<p>Обов'язковим є прояв нульової толерантності до жодних форм порушення академічної доброчесності. Очікується, що індивідуальне завдання та доповіді на практичних заняттях здобувачів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Під час тестування користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем.</p>
<p>Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань з дисципліни</p>	<p>Інструмент ШІ має обмежене застосування у навчальному процесі. Його застосування доцільне: 1) з метою первинного ознайомлення зі змістом теми для самостійного опрацювання для складання плану роботи (з подальшим порівнянням з науковими текстами); 2) у випадку аналізу розгляду поняття в різних контекстах – при складанні словника психологічних термінів; 3) при розгляді дискусійних питань психологічної науки – для формулювання питань для обговорення під час практичного заняття</p>
<p>Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу</p>	<p>Користувачі мають можливість вільно читати, завантажувати, копіювати контент з навчальною та науковою метою, а також розповсюджувати його з обов'язковим посиланням на використані джерела</p>
<p>Політика дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології</p>	<p>Під час занять здобувачі діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Університету. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами, а також реагують належним чином, якщо стають свідками дій порушення професійної етики з боку інших здобувачів чи викладачів. У випадку епідеміологічного режиму виконують всі настанови протиепідеміологічних дій: носять</p>

	маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики тощо.
Політика щодо відвідування	Здобувачі повинні відвідувати усі лекції, практичні та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Недопустимими є пропуски та запізнення на заняття з неповажних причин. Користування мобільними пристроями під час заняття неприпустиме (за виключенням випадків, коли це пов'язане з виконанням завдання викладача).
Політика дедлайну	Завдання має бути виконане у встановлені строки, якщо необхідно, то розміщене у письмовому вигляді у відповідній вкладці в Гугл-класі. Для отримання максимальних балів до заліку обов'язковим є усний захист доповідей, есе на семінарських заняттях. У разі відсутності на семінарському занятті, доповідь, презентація прикріплюються у Гугл-клас не пізніше ніж через тиждень після того як відбувся семінар з відповідної теми (у випадку недотримання термінів оцінка знижується на 1 бал). Аналогічним є дедлайн щодо виконання тестових завдань.
Політика визнання та перезарахування здобувачу результатів навчання з навчальної дисципліни	Визнаються результати навчання здобувача, здобуті в інший період, в іншому ЗВО або під час академічної мобільності відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та Положення про академічну мобільність
Політика визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті	Визнання результатів відбувається відповідно до Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті в Університеті
Порядок відпрацювання пропущених занять	Відпрацювання пропущених занять з поважної причини у вигляді захисту доповідей, есе, презентацій проводиться на останньому семінарському занятті зі змістового модулю або останньому занятті в семестрі. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається шляхом письмового виконання завдань, передбачених темою заняття. Такі завдання не зараховуються як такі, що були захищені!
Політика оцінювання	Політика щодо оцінювання здобувачів освіти відповідає положенням, розробленим Міністерством освіти і науки та базується на

	формульованню оцінюванню (самооцінювання і взаємооцінювання), яке передують підсумковому оцінюванню. Оцінювання має бути позитивним за принципом, фокусуючись на досягненнях, а не на невдачах. Усі види оцінювання ґрунтуються на чітко встановлених критеріях та показниках, що диференційовані за різними типами завдань
Політика щодо оскарження результатів оцінювання	<i>Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Університету, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.</i> Оскарження результатів оцінювання відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Університеті, Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю з екзамену чи заліку
Політика про можливість навчання осіб із особливими освітніми потребами	Реалізується шляхом організації комфортного, інклюзивного та розвиваючого освітнього середовища, забезпечення заходів, спрямованих на попередження психологічного травмування створення адаптованої матеріально-технічної бази (пандуси) та надання комплексної підтримки (психологічної, соціальної)

8. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача

8.1. Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни, та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.

Формою підсумкового контролю за навчальною дисципліною є залік.

Контрольні заходи включають поточний контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і за результатами виконання завдань самостійної роботи. Передбачені такі види контрольних заходів: усна співбесіда під час семінарських та практичних занять, усний захист повідомлень за темою семінарського заняття, виконання тестових завдань, перевірка письмового звіту за результатами виконання письмових завдань.

Здобувачу, який не набрав прохідного мінімуму (60 балів) з навчальної дисципліни - отримує незадовільну оцінку і вважається таким, що має академічну заборгованість.

8.2. Методи контролю та оцінювання

- усне опитування;
- перевірка самостійних завдань;

- захист доповідей до семінару, презентацій, есе;
- метод програмованого контролю: тестовий контроль.

8.3. Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих форм здобуття освіти та видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання захисту доповідей, есе, рефератів на семінарському занятті:

3 бали – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов’язкову та додаткову літературу;

2 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, може не вистачати аргументації в поясненнях. Допускаються несуттєві неточності.

1 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом. Має суттєві помилки у відповіді.

Критерії оцінювання доповнення / участі в дискусіях:

2 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми;

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

Критерії оцінювання презентації, доповідей, есе, рефератів

Презентація, доповідь, анотація, реферат – це наочне представлення результатів самостійної роботи здобувача з опрацювання обраної теми, питання, завдання тощо. Мета презентації – набуття здобувачем навичок з аналізу власної роботи і публічного представлення результатів дослідження. Критерії оцінювання наведені у таблиці 5.

Таблиця 5

Критерії оцінювання презентації, доповіді, анотації, реферату

Кількість балів	Мета	Висновки	Ключові положення	Структура
<i>3 бали</i>	Всі частини пов’язані з метою і предметом дослідження та містять важливі твердження за темою дослідження	Результати дослідження узагальнюються з метою формулювання важливих і значущих висновків	Матеріал має в основі ключові положення, які повністю розкривають тему дослідження	Дослідження надає інформацію в логічній послідовності і завершується викладенням важливих моментів дослідження

		за темою дослідження		
2 бали	Матеріал містить важливі твердження за темою дослідження, але містить не відповідну темі інформацію	Деякі висновки є недостатньо обґрунтованими	Дослідження має в основі декілька ключових положень, однак вони перевантажені інформацією	Дослідження має певну непослідовність викладу теми дослідження
1 бал	Матеріал має опосередковане відношення до теми дослідження	Висновки є нелогічними або недостатньо обґрунтованими	У ключових положеннях відчувається нестача інформації, що необхідна для поточення висновків	Дослідження має непослідовність у викладі теми

Критерії оцінювання практичних завдань:

4 бали - здобувач у повному обсязі володіє матеріалом, вільно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову, додаткову літературу та інформаційні ресурси, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження;

3 бали - здобувач у достатньому обсязі володіє матеріалом, вільно його презентує, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження. Допускаються несуттєві неточності;

2 бали - в цілому володіє матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну літературу, наявні суттєві неточності;

0-1 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповідях чи в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань самостійної роботи.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів підсумкового (семестрового) контролю, є такі:

- виконання всіх *видів навчальної роботи*, що передбачені програмою навчальної дисципліни;

- глибина і характер *знань* навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних джерелах, вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;

- *характер відповідей* на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

- вміння *застосовувати* теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;

- вміння аналізувати *достовірність* одержаних результатів

-

9. Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми здобуття освіти та форми підсумкового (семестрового) контролю.

Розподіл балів за темами занять для заліку

Поточне оцінювання та самостійна робота									Всього балів	
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2					За підс. зм. модулів / тем занять та СР	Тестування
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9		
8	8	8	8	8	8	12	8	12		20
32 бали				48 балів						
Порогові бали									0-80	0-20
Загальна рейтингова оцінка									100	

Розподіл балів за видами діяльності (денна форма навчання):

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за семестр	Форма контролю
Робота на практичному занятті	2	9	18	Залік
Підготовка доповідей, есе, рефератів	3	9	27	
Захист доповідей, проектів на практичному занятті	3	9	27	
Підготовка презентацій	10	2	20	
Розв'язання практичних завдань	4	2	8	
Разом			100	
Розрахунок балу за залік : $18+27+27+20+8 = 100$				

Розподіл балів за видами діяльності (заочна форма навчання):

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за семестр	Форма контролю
Робота на практичному занятті	5	3	15	Залік
Підготовка доповідей, есе, рефератів	20	2	20	
Захист доповідей, есе, рефератів на практичному занятті	20	2	20	
Підготовка презентацій	20	2	40	
Розв'язання творчих завдань	5	1	5	
Разом			100	
Розрахунок балу за залік : $15+20+20+40+5 = 100$				

9.3. Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою		Значення оцінки
		для екзамену	для заліку	
A	90 - 100 балів	«відмінно»/ «excellent»	«зараховано»/«passed»	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80 - 89 балів	«добре»/ «good»		Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 - 79 балів			Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 - 74 балів	«задовільно»/ «satisfactorily»		Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 - 68 балів			Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)

FX	30-59 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного складання)	«не за- раховано»	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим повторним курсом)	/ «failed»	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Біла І. М. Психологія дитячої творчості / І.М. Біла. – Київ., Фенікс, 2014. 200 с.
2. Кріс Гріффітс і Меліна Кості Посібник із креативного мислення. Фабула, 2020. 286 с.
3. Фрідман Р. Розгадка геніальності : навчальний посібник. Харків : «Лабораторія», 2023. 256 с.
4. Гейман Н. Мистецтво має значення. Бо ваша уява здатна змінити світ : навчальний посібник. Дніпро : КМ-Букс, 2021. 271 с.
5. Сергеева Л.М., Просіна О.В., Ілляхова М.В. Творчість як фактор мотивації досягнень: навчальний посібник. Біла Церква : ТОВ «Білоцерківдрук», 2023. 124 с.
6. Карпенко Н. А. Психологія творчості: навч. посібник / Н.А.Карпенко. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. 156 с.
7. Клепиков О. І. Основи творчості особи: навчальний посібник / О. І. Клепиков, І. Т. Кучерявий. – К.: Вища школа, 1996. 295 с.
8. Клименко В.В. Психологія творчості / В.В. Клименко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. 480 с.
9. Кульчицька О. І. Бузок обдарованості в саду творчості / О.І.Кульчицька, В. О. Моляко. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. 316 с.
10. Особистість в кризових умовах та екстремальних ситуаціях життя: колективна монографія. Івано-Франківськ: НАІР, 2024. 228 с.
11. Особистість у кризових умовах сучасності. Травматизація та реабілітація : колект. монограф.; за заг.ред. Л.М.Пріснякової. Дніпро : Дніпро : ЛПРА, 2024. 250 с.
12. Рибалка В.В. Словник із психології та педагогіки обдарованості і таланту особистості: термінологічний словник / Рибалка В.В. – Київ, Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І Франка, 2016. 424 с.
13. Роменець В. А. Психологія творчості: навч. посібник / В. А. Роменець. – [2-ге вид.]. – К.: Либідь, 2001. 288 с.
14. Стратегії творчої діяльності: школа В. О. Моляко / за заг. ред. В. О. Моляко. – К.: Освіта України, 2008. 702 с.
15. Черезова І. Психологія життєвих криз особистості : навчальний посібник. Ірина ЧЕРЕЗОВА. Бердянськ, БДПУ, 2021. 110 с.

16. Яланська С. П. Психологія творчості: навчальний посібник / С.П. Яланська. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2014. 180 с.

Додаткова література:

17. Біла І. М. Творчість: стратегії та тенденції мисленнєвої діяльності // Педагогічний процес: теорія і практика : Науковий журнал – Вип. 3(54). – Київ ТОВ “Видавниче підприємство “ЕДЕЛЬВЕЙС”, 2016. С. 41-47.

18. Біла І.М. Мисленнєві стратегії студентів у конструюванні позитивного образу світу / Функціонування творчого мислення в умовах інформаційної невизначеності : монографія / В. О. Моляко, Ю. А. Гулько, Н. А. Ваганова [та ін.] ; за ред. В. О. Моляко. Київ: Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. 204 с. (С.147-171).
https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742710/1/МОНОГРАФІЯ_Моляко_2024_.pdf

19. Біла І. М. Здібності: дефініції та характеристики / І. М. Біла // Актуальні проблеми психології обдарованості та творчості: новітні розробки українських вчених : матеріали Міжнародної наукової конференції, Київ, 12 червня 2014 р. С. 13-20.

20. Біла І. М. Психологічна характеристика творчої діяльності в сучасних умовах. Проблеми сучасної психології: Зб. наук. праць Кам'янець-Подільського національного університету ім.Огієнка, Ін-ту психології ім.Г.С.Костюка АПН України / За ред. С.Д.Максименка. – Вип.6. – Кам'янець-Подільський: Аксіома. – 2009. С.64-75.

21. Біла І. М. Самоздійснення та самоактуалізація особистості / І. М. Біла // Практична психологія і соціальна робота. – 2014. – № 3. С.29-32.

22. Богоявленская Д. Б. Психологія творчих здібностей / Д.Б.Богоявленская: Академія, 2002. 337 с.

23. Елізабет Гілберт Велика магія – творче життя без страху. - «Видавництва Старого Лева». – 2017. 254 с.

24. Ільїн Е. П. Психологія творчості, креативності, обдарованості / Є.П.Ільїн: 2009. 448 с.

25. Ільїна Н.М. Психологія творчості та обдарованості / Н.М.Ільїна. – К.: Видавництво: Університетська книга, 2019. 227 с.

26. Моляко В.О. Психологічна теорія творчості / В. О. Моляко // Обдарована дитина, 2004. – № 6. С. 2-9.

Інформаційні ресурси в мережі інтернет:

1. Біла І. М. Психологія дитячої творчості. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/32309053.pdf>

2. Психологія творчості для початківців. Режим доступу: <http://surl.li/ygxfqk>

3. Остін Клеон Кради як митець. Режим доступу: <http://surl.li/xybjhq>

4. Creative Spark Big Idea Challenge 2022 Award Ceremony. Режим доступу: <http://surl.li/fffecx>

5. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

6. Інститут психології імені Г.С. Костюка. Національної Академії педагогічних наук України. Режим доступу: